

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi

FRANTA
EUROPA

FRF 250
FRF 300

Cu avionul :

AFRICA
AMERICA DE NORD
ISRAEL
AMERICA DE SUD
ASIA
AUSTRALIA

FRF 350

FRF 400

In alte valute tariful este majorat
pentru acoperirea cheltuielilor
bancare :
DM 100 - Fr. Elv. 90 - L St. 35

USA 60 sau echivalent

USA 70 sau echivalent

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Téléphone : (33-1) 41 12 03 73 - Tétex 270125F

Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

Téléfax : (33-1) 46.02.1437

Numărul 237

22 decembrie 1994

PENTRU ANUL NOU

Pe măsură ce președintele încearcă și reușește parțial să-și îmbunătățească imaginea în străinătate, se deteriorează în țară cota sa personală, cea a guvernului și a instituțiilor puterii formale sau oculte.

Categoriile sociale care votaseră în rînduri repetate pentru putere nu-și mai rețin nemulțumirile. Sărăcia pensionarilor și a șomerilor s-a extins în cursul anului la o parte din țărani care, după 1989 erau mulțumiți că și-au recăpătat parțial pămînturile, și la muncitori sau salariați, care se vedeau beneficiarii schimbărilor.

Una din manifestările cele mai odioase și greu acceptabilă este inegalitatea crescîndă pe care noii îmbogățiți nu se mai sfiesc să o arate ca dovadă a reușitei personale unei populații în care zeci, poate chair sute de mii de persoane nu mai au cu ce să-și domolească foamea. Ca urmare, premisele sunt mai favorabile astăzi opoziției decît în ultimii doi ani. Nu este din meritul ei, ci din cauza curenților puterii.

Ar fi, în consecință greșit să tragem concluzia că opoziția va cîștiga la viitoarele alegeri. În baza sondajelor, pe care le-am analizat de curînd, considerăm că opoziția poate să cîștige, dar nu putem să nu resimțim temerile deja exprimate cu privire la cauzele care pot duce la înfrîngerea ei.

Credem că în prezent sau într-un viitor previzibil alegerile nu pot fi cîștigate de opoziție dacă nu îndeplinește trei condiții: unitatea, un program coerent și îngădirea fraudei electorale.

Unitatea nu presupune unificarea tuturor grupurilor și partidelor neguvernamentale, ci mai cu seamă o disciplină consimțită a celor care ar rămîne în cadrul Convenției.

Nu socotim că este necesar ca CDR sa păstreze în rîndurile sale grupări liberale care, în urma luptelor interne au reușit să creeze în marele public impresia că opoziția este incapabilă să se unească. Suntem convinși că la prima ocazie oamenii care au colaborat în trecut cu puterea, fie ca miniștri în guvernul Roman sau Stolojan, fie sub altă formă, la votarea unei legi esențiale ca cea a SRI-ului, vor repeta colaborarea, cînd puterea îi va ademini sau șantaja.

Ar fi cu mult mai grav ca o nouă ruptură să se producă cîteva luni înaintea viitoarelor alegeri decît să fie provocată de către Convenție astăzi, cînd alegerile nu sunt încă fixate.

Nu credem, de asemenea, că partidul social-democrat condus de dl. Cunescu va putea să mai reziste multă vreme

îndemnurilor venite de la PD(FSN), condus de Petre Roman. Acesta din urmă dispune de sprijinul Internaționalei Socialiste și deci de mijloace la care s-ar putea ca unii din membrii PSDR să nu poată rezista. Desigur că părăsirea Convenției de către dl. Cunescu va fi regretată, dar credem că i-ar înlesni acesteia adoptarea unui program coerent.

Oricum, România are nevoie de două partide care să poată asigura alternanța democratică. Nici unul din partidele puterii nu îndeplinește condițiile necesare spre a reprezenta curentul social-democrat european. PD(FSN) coerspunde mai mult acestei orientări, dar comportamentul președintelui său în cursul guvernării 1990-92 a compornis pe multă vreme șansele sale care, și fără corupție și abuzurile săvîrșite, erau destul de slabe. Fuzionarea cu PDSR poate fi benefică.

Programul coerent este necesar în toate domeniile. Fie că are sau nu sentimente de dreapta, opoziția trebuie să înțeleagă că reprezintă pe cei nemulțumiți și nedreptățiți, marea masă a celor care nu au mijloacele de a-și impune voința prin forță, bani sau relații.

Opoziția trebuie deci să aibă ca principala preocupare îmbunătățirea condițiilor sociale. Dacă nu poate să-și însușească această concepție, opoziția își pierde menirea și șansele de a cîștiga alegerile.

Credem, de asemenea, că opoziția trebuie sa renunțe la programe și slogane nerealizabile sau contrare voinței majorității. Anticomunismul afișat zgomotos s-a dovedit a fi o capcană a puterii de care aceasta s-a folosit cu succes pentru a răspîndi teama de răzbunare în marea masă a votanților. Anticomunismul era cu atît mai absurd cu cît nu s-ar fi putut găsi decît prea puține cadre în toate domeniile, chair dintre opozițanți, care să nu fi asumat răspunderi criticabile în răstimpul celor 40 de ani de regim comunist.

Declarațiile promonarhiste făcute de conducerea Convenției și a partidelor care o compun nu sunt mai ferice. Nu au convins pe mulți de avantajele restaurației, dar au reușit sa creeze teama că reîntoarcerea monarhiei va antrena restituirea pămînturilor, a caselor, uzinelor etc. Deși această teamă nu este fondată nici în cazul restaurării monarhiei, nu credem că poate fi învinsă, chiar dacă însuși fostul monarh ar face

declarații în acest sens. Independent de această teamă, nici unul din argumentele aduse în favoarea monarhiei nu pare a fi convins mai mult de 15% din votanți.

În asemenea condiții declarațiile promonarhiste constituie greșeli politice care pot, desigur, avantaaj un anumit grup sau partid, dar care nu pot decît să dăuneze unui partid ca PNȚCD ai cărui alegători ar trebui să depășească 15%, și cu atît mai mult Convenției care aspiră să devină majoritară.

În ce privește alegerile prezidențiale ar fi greu de admis de către votanți, cu excepția monarhiștilor, ca un candidat al opoziției să se declare monarhist. Dacă ar face-o ar fi dovadă de totală incoerență! Nu poți cere alegătorilor să te aleagă ca președinte pentru ca odată ales să aduci monarhia.

Nimic nu împiedică pe monarhiști sa înfrunească de pe acum cele 500.000 de semnături din toate județele țării necesare pentru a cere un referendum privind restaurarea monarhiei. Dacă nu o fac acum, fiindcă nu au șanse să cîștige, este de dorit să nu zădărnicească cu slogane monarhiste șansele opoziției de a cîștiga pe viitor.

Unitatea și coerența depind numai de opoziție, de disciplina pe care vrea și poate să și-o impună.

Îngădirea fraudei electorale depinde însa de parlament, deci de majoritatea guvernamentală din cele două camere.

În acest domeniu este improbabil să se ajungă la un acord, între principalele partide din ambele tabere. Puterea nu are nevoie de o majoritate unitară pentru a putea alcătui guverne stabile. Mijloacele oculte de care dispune sunt infinit mai convingătoare chiar și față de exponenții curenților extreme, decît ar fi disciplina pe care ar obține-o cu un sistem electoral majoritar și onest. În consecință, credem că opoziția ar trebui să inițieze de pe acum, fie un referendum pentru schimbarea legii electorale și adoptarea votului majoritar, fie acțiuni în justiție, cu recurs la foruri europene, spre a înlocui "caietele de vot", care înlesnesc fraudă, cu buletine separate care să cuprindă numele candidatului sau lista folosită de fiecare partid în circumscripțiile respective.

Chiar dacă nu au loc alegeri anticipate, credem că este necesar ca la sfîrșitul anului 1995 cele trei probleme să fie rezolvate. Altfel, opoziția va intra din nou nepregătită în campania electorală, cu scadența septembrie 1996.

Mihai KORNE

AROGANȚA LIMBII DE LEMN

"Le Monde" din 16 decembrie 1994 publică, sub forma unui mini discurs "lămuririle" lui Ion Iliescu, "culese" de Yves-Michel Riols, menite să conteste analiza făcută de trimitisul special al ziarului francez la București, Christophe Chatelot (articol tradus în Lupta, nr. 326)

Președintele organizează istoria recentă. Ultimii cinci ani cuprind trei faze: 1. "explozia populară cu ocazia revoluției", care "se încheie cu pregătirea alegerilor din mai 1990". 2. o fază de doi ani "marcată de elaborarea noii Constituții și de construirea Statului". 3. o fază în care am intrat deja, "dominată de reforme economice".

Urmează un excurs economic, care se încheie optimist: "Putem vorbi totuși, de un an încoace, de un început de redresare economică".

Prezentul politic. "A spune că România n-a cunoscut alternanță politică de la schimbarea regimului, cum scrie Le Monde nu este corect. Fiindcă, în cinci ani au existat 4 guverne. "Se vorbește de tendința de reabilitare a fostului regim, or, nici un singur ministru actual n-a avut responsabilități politice înainte de revoluție. N. Văcăroiu era un tehnocrat care, deși a lucrat în vechile guverne, nu avea responsabilitate politică". În fine, "eticheta dată unor partide care sprijină guvernul, poate fi discutată, dar trebuie să ne referim la realitatea existentă, la arhitectura parlamentului creată de alegeri libere."

Artificiala coerență a analizei prezidențiale, făcută din clișee și omisiuni, e lunecoasă ca o pojghiță de gheață dar tot afit de fragilă...

1. "Explozia populară" a făcut peste 1300 de morți, sute de răniți și nu există nici un vinovat. "Pregătirea alegerilor" s-a făcut cu contribuția SRI-ului - adăpostul vechii poliții politice, pentru a cărei înființare a fost înscenată confruntarea etnică de la Tg. Mureș - și "cu televizorul", instrumentul predilect de manipulare, de la "revoluție" pînă astăzi. 2. înseamnă lichidarea cu

bitele a fenomenului contestatar Piața Universității, fără să se fi găsit nici un responsabil pentru schilodirea și terorizarea tinerilor; iar Constituția prevede structura ambiguă numita Consiliul Suprem de Apărare al Țării, nu de consolidare a statului, ci coloană vertebrală a puterii, care poate impune oricărei instituții îngrădiri ce n-au nici o legătură cu separația puterilor în stat. 3. marea realizare este înflorirea corupției, compromiterea instrumetelor democratice, exodul tinerilor, blocajul financiar...

La demonstrația economică, reșeiții (v. alături) i-ar putea răspunde mai la obiect...

La analiza politică, gîndirea prezidențială atinge culmi nebănuite, numind "alternanță" 4 guverne de aceeași emanație politică. Cînd președintele neagă existența "figurilor vechiului regim" printre dregătorii actuali, minciuna este gogonată: Iulian Mincu, la Ministerul Sănătății,

"Primul lucru care te izbește este mirosul: un amestec penetrant de tutun, de fum de cărbune și de urină. Amprenta clasică a sărăciei lucii, care începe să dispară din restul Europei răsăritene eliberate. Totuși, aici, în România, mirosul de pîclă plutește greu în aer, duhînd la fel ca acum cîinci ani, cînd țara se bucura de răsturnarea cuplului Ceaușescu. România de la sfîrșitul anului 1994 aminește deprimat de România anului 1989, cu excepția faptului că acum este lipsită de iluziile optimiste generate de schimbarea conducerii..."

Aceasta este problema României îți explică mereu și mereu locuitorii, cu înfînită răbdare și politețe. Există libertate politică dar economia rămîne aproape la fel de rigidă și dirijată de la centru, ca în vremea lui Ceaușescu. Motivul, și se explică în continuare, rămîinerea comuniștilor la putere... Cei ce conduc pot cumpăra loialitatea și complicitatea celorlalți care administrează vechea ordine. Brutele care perpetuează era Ceaușescu se dovedesc remarcabil de active. Oamenii securității sînt omniprezenți în rîndurile micului strat elitiist de îmbogății peste măsură...

Atîta timp cît rămîne la putere actualul guvern, cu sprijinul unei detestabile alianțe între comuniști tradiționali, xenofobi și antisemiți, este puțin probabil că va interveni ameliorarea. Șansa răsturnării acestei alianțe sînt reduse din cauza lipsei de organizare a opoziției, consecință a faptului că cei 40 de ani de comunism în România au îmbrăcat forma unei zdrobitoare dictaturi. Aici nu au existat interludii, așa cum le-au cunoscut Ungaria și Cehoslovacia, pe măsură ce aceste țări se orientau în direcția Europei democratice..."

(Patrick Bishop, Sunday Telegraph, 11 decembrie 1994, articol transmis la Europa Liberă)

PE SCURT

□ Raportul SRI, publicat integral în "Adevărul", a fost prezentat de Virgil Măgureanu în parlament pe 23 noiembrie. Sursele principale de instabilitate ar fi: situația economică, mișcările extremiste de dreapta și de stînga, extremismul unor cercuri maghiare, existența unor activități informative profesionale cu titlu privat. Din perspectiva SRI, țara suferă de incompetență, corupție și neimplicare. De asemenea, "organizații de tip mafiot din Italia, Olanda, Germania, China, CSI și Turcia și-au creat punți de legătură în România". La conferința de presă, V. Măgureanu a mai spus că mafia rusească acționează în România cu sprijinul germenilor mafiei românești "organizațiile celor două țări mînuiesc sume exorbitante, care depășesc cu mult posibilitățile bugetare ale uneia sau alteia dintre țări".

V. Măgureanu a anunțat și o Carte albă a Securității, elaborată de SRI!... În torpoarea generală, doar senatorul C. Ticu Dumitrescu a reacționat: "Cum adică securitatea (pentru că cei mai mulți oameni ai SRI sînt foști lucrători de Securitate) poate să-și prezinte singură propriile-i farădelegi și crime? Este posibil ca un călău sau

un torționar să vorbească cinstit sau în întregime despre modul cum și-a chinuit, cum și-a închis sau cum și-a ucis victimele?!... Suntem din nou în fața unei mistificări... domnului director i-a revenit rolul de a falsifica istoria și de a ascunde adevărul... După cum se naște întrebarea: cum au făcut rost de atîtea date cînd pînă mai ieri ne-au spus că arhivele secrete au fost în mare parte distruse..."

□ "Academia Cașavencu" dezvăluie (nr. din 25/11) legăturile dintre ministrul justiției și Iosif Constantin Drăgan, publicînd o scrisoare a acestuia din urmă, adresată ambasadorului Spaniei la București, în care îi solicita o viză pentru Iosif Chiuzbaian, doritor de o călătorie estivală, asigurîndu-l pe reprezentantul Spaniei că fundația sa va acoperi cheltuielile de cazare, masă și călătorie...

□ Între 3-12 noiembrie, garda financiară a confiscat, în Județul Mehedinți, benzină și motorină destinată traficului clandestin în Serbia, în valoare de 78 milioane de lei. Din "Expres" (18/11 94) aflăm că o verigă a contrabandei cu benzină spre Serbia este firma Printer Trans SRL, al cărei proprietar este Filip Teodorescu, fostul șef al contrasponajului înainte de dec. 89 și, cum afirmă "Academia Cașavencu", din 1993 încadrat la SRI, la sectorul sinteze-analize din Divizia de Contrasponaj. De asemenea, mai sînt implicați

echipa de la Ministerul Culturii cu Mihai Ungheanu secretar de stat, Octavian Cosmîrcă stăpînul administrației locale, fost membru în CC UTC și Dan Frunteletă, șeful Departamentului Informații al guvernului, fost membru CC PCR, asigură o simbolică continuitate, ca și premierul Văcăroiu, care reprezintă etajele obscure ale eșafodajului ceaușist, promovate pentru obediența îndelung exersată.

Foștii responsabili ai regimului Ceaușescu, organizați demagogic în trei formații - PRM, cu CV Tudor, PSM cu Ilie Verdeț, fost prim-ministru al lui Ceaușescu și cu Adrian Păunescu, și PUNR, fără ideologie, dar cu isterii xenofobe - sînt unicul sprijin al actualului regim, în absența căruia, guvernul PDSR ar fi minoritar în parlament.

Dacă expunerea prezidențială nu e însoțită de nici un comentariu, Le Monde procedează prin colaj: un alt articol se intitulează "Parastas pentru o revoluție", un reportaj din Timișoara, al cărui obiect este deziluzia și ambiguitatea instalată în acești cinci ani.

A.C.

maiorul Radu Tinu - adjunct al securității Timiș înainte de dec. 89 - și fostul șef al Serviciului asigurare tehnico-materială din Inspectoratul Timiș al MAI, tot înainte de dec. 89, Vali Ciucă, implicat în transportul de cadavre de la Timișoara la București. În 1992, ei au reușit să treacă în Iugoslavia 26 de sisteme de motorină, falsificînd autorizațiile de tranzit și semnătura gen. Morrillon, comandantul trupelor FORPRONU. Falsul a fost depistat de funcționarii ONU și de direcția Vămilor, care a alertat Procuratura Timiș. Procurorul șef a dispus scoaterea de sub urmărire a celor trei, în urma unui telefon de la SRI!...

□ Monitorul Oficial (7 /8 1991), preciza: Consiliul Superior de Apărare al Țării are și "atribuția de a aproba structurile organizatorice, efectivele și regulamentele de funcționare SRI, SIE și SPP" Ce este SIE? Moștenitoarea Direcției de Informații Externe, condusă pînă în 1978 de Ion Pacepa, specializată în "obținerea din străinătate a datelor referitoare la siguranța țării". Dar nu există nici o lege de funcționare a SIE, deși în art. 8 se precizează că "organul" este controlat de Parlament...

□ În 9 /12, doar studenții și-au amintit că acum un ILIE ILAȘCU a fost condamnat la moarte. Liga Studenților a organizat un marș pînă în fața ambasadei Rusiei.

p. 3

REȘIȚA

Manifestația s-a declanșat marți, 6 decembrie, ziua onomastică a premierului Văcăroiu, care-și mai sărbătorește și doi ani de guvernare, la festivități adăugându-se și cei 130 de ani de la existența Senatului României... Guvernul știa că salariații de la Uzina de construcții de mașini (UCMR) n-au primit salariile din octombrie. Mai mult, reprezentanții filialelor locale Cartel Alfa și BNS avertizaseră în noiembrie executivul că rata șomajului este în județ de 20%, sindicaliștii spunându-și "cuvîntul cu deznădejde împotriva tendinței vizibile de a fi transformați în bișnițari, contrabandiști sau chiar în cerșetori" (scrisoarea a fost publicată în "Allgemeine Deutsche Zeitung", în 24/11). În piața orașului s-au strîns 4-5.000 de muncitori de la UCMR dar și de la Combinatul siderurgic. Guvernul a anunțat că va vira niște fonduri, pomană guvernamentală care a avut darul să-i revolte și mai mult pe manifestați.

Miercuri 7/12. Numărul manifestațiilor a sporit la cca 7000 de persoane. Octavian Partenie, împuntemicul guvernului în relația cu sindicatele afirma că guvernul nu poate fi intimidat cu amenințări, a mai trecut prin momente tensionate și dispune de forțe de ordine pentru a face față presiunilor de stradă. Liderii sindicali la Reșița lansaseră un apel către populația orașului cerîndu-i să se alătore demonștrărilor, iar copiii să nu fie trimiși la școală.

Joi, 8/12. Numărul manifestațiilor e aproape dublu, sosiți încă de la 8,30 dimineața de la diferite instituții și întreprinderi ale orașului, inclusiv copii. Se strigă "Jos guvernul!", "Jos defectul!", "Iliescu a uitat revoluția din Banat". Liderii sindicali contestă eticheta de miting politic.

P. 2

□ PL '93 a propus în 6 decembrie o Moțiune de cenzură. În Consiliul CDR nu s-a reușit adoptarea unui punct de vedere comun relativ la greva reșițenilor.. PL '93, PSDR A.C., "21 decembrie" și UDMR au pledat pentru sancționarea guvernului, PNȚCD și Partidul Ecologist s-au opus acestei variante. La vot PAC s-a abținut, iar dl. Cunesco a votat împotriva, după ce susținuse contrariul!...

□ 12/12, PD (FSN) instituie o Moțiune de cenzură motivată de evenimentele de la Reșița. Convenția Democratică o adoptă înțelegînd că nu se poate desolidariza de manifestații și că, totodată, Moțiunea pune guvernul în fața a două fronturi. Moțiunea de cenzură este depusă la Senat în 13/12, semnată de 165 de parlamentari, dintre care 40 de senatori. Opoziția cere ca ea să fie prezentată joi, 15/12 și să fie dezbătută în 19/12. Biroul Permanent al celor două Camere decide altfel: să fie prezentată pe 19/12 și dezbătută în ... 23 decembrie.

□ 13/12, în Camera Deputaților, noile amendamente la Codul Penal vizîndu-i pe ziaristi nu obțin decît 151 de voturi, insuficiente pentru adoptarea unei legi organice.

□ Comitetul de Coordonare al Alianței Civice a formulat o cerere (publicată în *România liberă*, 10/12) înaintată Consiliului Convenției Democratice, în care, enumerînd contribuția sa ca membru fondator al CDR și constatînd înțepirea atacurilor interne împotriva Alianței Civice,

"Este un miting al sărăciei și dezastrului economic", spune Ion Bătea (secția motoare navale UCMR); "... este vorba de protestul unui întreg oraș... veniul mediu pe locuitor la Reșița este de numai 34.000 lei... cît să mai acceptăm batjocura acestui guvern!", se întreabă Aurelian Popescu (lider sindical UCMR). Se scandează "Reșița-Timișoara-toată țara". Cartel Alfa (un milion două sute de membri), BNS, Confederația Sindicatelor Energetica (50.000 membri) își exprima solidaritatea cu reșițenii, se primesc, de asemenea, mesaje de susținere de la alte 12 federații sindicale, la care se adăugă cele ale asociațiilor de revoluționari. Sosesc delegații de la Hunedoara, Anina, Oțelul Roșu, Timișoara, Caransebeș, mesaje de solidaritate din zeci de localități din țară. Uniunea sindicatelor libere de la Metrou București își anunță sprijinul și promite acțiuni concrete de solidarizare, dacă va fi cazul. La București, lumea politică petrece: se sărbătorește trei ani de la aprobarea actualei Constituții...

Comisia condusă de ministrul Industriilor, Dan Popescu, sosită cu o zi în urmă la Reșița, propune alcătuirea unei noi comisii care să lucreze la București, ceea ce manifestații nu acceptă. Se cere prezența la fața locului a premierului Văcăroiu. Nervozitatea mulțimii e potolită de comunicatul lui Ion Iliescu care lansează manifestațiilor un apel la dialog, acceptat de liderii sindicali cu o condiție: "Instituția prezidențială și președintele Iliescu, ca garanția Constituției, vor preciza în scris data la care premierul Văcăroiu va prezenta cetățenilor județului Caraș Severin condițiile depășirii actualei crize economico-financiare și sociale" și cer să se constituie o comisie mixtă care să lucreze la fața locului.

"Festivismul, bilanșurile sforăitoare privind realizările epocii nu pot acoperi dezamăgirea și

nemulțumirea celor mulți, care din decembrie '89 nu mai vor să asculte de îndemnul de a sta pe locurile lor..." scrie D. Tinu în "Adevărul" (8/12)

Vineri, în 9/12, Manifestația continuă. Secretarul general al guvernului, Viorel Hrebenciuc, explică: Nicolae Văcăroiu nu se poate deplasa la Reșița pentru că nu i se poate asigura siguranța corporală, iar CV Tudor afirma la conferința de presă PRM că la Reșița se pregătește o lovitură de stat! cei... 1000 de manifestați sunt manipulați de "forțe stihinice" care vor să transforme Reșița într-o nouă Timișoară. Reșițenii decid să-l declare "persona non grata" în județ și să-l predea unei secții de psihiatrie dacă intră pe teritoriul Caraș-Severinului. PD (FSN) a dat o declarație de solidaritate cu reșițenii, socotind că greva lor este o sancționare a politicii antireformiste a puterii.

Sîmbătă și duminică - 10-11/12, într-un comunicat semnat de primul ministru se precizează că acesta "va efectua o deplasare" în județ și la Reșița între 14-17 decembrie. Duminică, oamenii încep mitingul cu o slujba religioasă oficiată în balconul prefecturii. Li s-au alăturat țărani veniți din satele din jur. Se strigă "București, trezește-te!" Ion Bătea, lider sindical reșițean: "Cinci ani am rezistat, am zis că știți să conduceți țara. Ați demonstrat că nu știți. De ce să vă fie rușine? Dați-vă la o parte... Baiul nu este la noi, ci la voi, la București".

Luni, 12/12. Manifestația continuă. Cartel Alfa și BNS cer președintelui Iliescu să-l demita pe N. Văcăroiu. Președinția socotește că vinovații sunt Fondul Proprietății de Stat și Fondul Proprietății Particulare. Confederația studenților din România își exprimă solidaritatea cu greviștii, afirmînd că singura soluție e schimbarea "începînd din 'vîrfurile piramidei'", de la acel zîmbet perfid, diabolic, ce ne agresează de aproape cinci ani!...

Marți, 13/12, mitingul se deschide la ora 8,30 cu rugăciunea Tatăl Nostru. Deputații PAC se solidarizează cu manifestații reșițeni. Solidaritatea sindicală este cvasi națională: Zărenștii, Buzău, Craiova, București - Organizația Muncitorească PNȚCD, Uzinele Republica, Cluj, Constanța... În fața prefecturii de la Hunedoara are loc un miting de protest, se striga: "Munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă-n poartă"! 8 autobuze cu mineri hunedoreni pleacă la Reșița pentru a se alătura manifestațiilor.

O delegație compusă din N. Văcăroiu, ministrul industriei, D. Popescu, V. Hrebenciuc și Ctin Dumitru, director executiv FPS sosesc după-amiază la Reșița, nu în piață, unde sunt 25.000 oameni, ci la UCMR. Liderii sindicali cer ca discuțiile să aibă loc în oraș, la prefectură. Mulțimea a așteptat pînă seara, degeaba. S-a aflat doar că guvernul refuză să-l demită pe prefectul Gh. Zang. Negocierile continuă pînă la 3 dimineața...

Miercuri, 14/12. Liderii sindicali anunța mulțimea că mitingul ia sfîrșit fiindcă s-a încheiat un protocol cu delegația guvernamentală.

Protocolul e un sac de promisiuni mai ales în bani. Liderii, sosiți la masa tratativelor nepregătiți, au acceptat, de pildă, aberația eşalonării datoriei UCMR, eventual preluarea lor la datoria publică!..., contracte în valoare de 60 de miliarde de lei și alte bazaconii.

Disperarea de la Reșița, simptomatică pentru mizeria și umilința de care suferă o țară întreagă, cu excepția îmbogățiților și sforarilor, n-a fost, de fapt, soluționată și explozia nemulțumirilor poate izbucni oriunde în țară.

ECO – ANOMALII

Dacă anomaliile politice, sociale și economice ale Bucureștiului, ca oraș simbol al României, ar putea fi cuantificate, probabil am fi în posesia, deloc de invidiat, al celui mai dens spațiu al anormalităților, cel puțin din Europa. Recenzându-le și pe cele ecologice, am putea spera la un loc de frunte într-un concurs de ciudățenii, pentru că haosul ce ne-a luat sub aripa sa ocrotitoare se perfecționează pe zi ce trece, se autodepășește... Câteva argumente.

■ Bucureștiul '94 nu are stație de epurare! Sau dacă vrei, are, dar nu este gata decât într-o proporție de 70%, după cum a afirmat dl. secretar de stat Ioan Jelev din Ministerul Mediului. Actuala stare de fapt nu s-a modificat din 1989 încoace. Dacă facem o simplă socoteală, puțin scabroasă, însumând 150 de grame de fecale pentru fiecare bucureștean, înseamnă că cele 2,3 milioane de cetățeni produc zilnic 32,5 vagoane de excremente care, cu ajutorul albiei Dîmboviței, ajung în Dunăre...

■ Peste 50% din apa potabilă a Bucureștiului se pierde pe traseul de la sursa de purificare la robinetul beneficiarilor. Toate aceste "evaporări" sunt suportate de cetățenii urbei, neexistând

sisteme de contorizare decât dinspre surse nu și la recepție. Cu toate acestea, în loc să fie reparate conductele generatoare de risipă, sunt suplimentate sursele de apă, se mărește presiunea de pompare din noile rezervoare construite (tot pe banii noștri), pierderile crescînd proporțional cu mărirea presiunii în rețeaua veche și spartă a tubulaturii transportoare.

La această stare de fapt contribuie și ancestral-anormalul sistem de dezinfectare al apei, realizat la noi încă cu ajutorul clorului, un gaz toxic, solubil în apă, care, pe lângă contribuția sa "benefică" la menținerea sănătății și mirosul dezagreabil, produce și o accelerare a corodării conductelor metalice, predominante în proporție de peste 95% în rețeaua de distribuție a apei orășenești.

■ Marea majoritate a apei potabile ce alimentează Bucureștiul provine din laborioasa și costisitoare purificare a apelor de suprafață (Argeș, Colentina, Dîmbovița etc), în timp ce o mare parte din întreprinderile industriale ale capitalei folosește pentru procesele tehnologice apa de adîncime, avînd o calitate a potabilității excepțională.

DUNAREA La conferința intermi-
ALBASTRA ? nisterială dunăreană, desfă-

șurată la București de Sfîntul Nicolae, au participat miniștri protejării mediului ambiant din 11 țări riverane.

Au fost prezenți, deasemenea, reprezentanți ai celor ce vor participa la materializarea programului "Dunărea Albastră", preconizat a se finaliza peste 15 ani, adică delegați ai Băncii Mondiale, ai Comunității Europene pentru investiții, ai unor organizații neguvernamentale internaționale de profil, ai Agenției Americane pentru Dezvoltare Internațională, ai Programului PHARE și ai Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Nu au fost de față, din cauza unei defectuase organizări, membri ai unor ONG-uri auzite și preocupate de limpezirea apelor marelui fluviu devenit un fel de canalizare a zoaielor Europei.

Desfășurată sub patronajul președintelui Ion Iliescu, care a trimis un mesaj participanților, reuniunea a fost deschisă de premierul Văcăroiu, care s-a angajat să sprijine programele de depoluare a Dunării.

La conferința de presă ce a urmat acestei reuniuni, titularul portofoliului acestui minister, dl. Aurel Ilie, a excelat din nou prin absență, răspunsul la întrebările jurnaliștilor fiind parat cu abilitate de dl. Secretar de Stat Ioan Jelev, titularul de la "ape", Secretarul de Stat dl. Stanciu fiind și el absent.

Fără o angajare, și practică, a țării noastre - 45 mari orașe, printre care și a Bucureștiului n-au stații de epurare - tot acest program riscă eșecul. Consecința finală a dezastrului ar fi saturarea rapidă a Mării Negre cu reziduuri ucigătoare și dispariția în următorii ani a vieții din bazinul acestei mări, practic izolate, care mai posedă doar un strat de sub 100 metri de "apă vie", din cei 2500 m. ai acestui ligean sulfuros nedrenat din cauza amplasamentului său geografic. Moartea Mării Negre ar însemna, pe lângă un dezastru ecologic incomensurabil, un grav atentat la existența țărilor udate de încă viul bazin al Pontului Euxin.

Niculaie RĂDULESCU-DOBROGEA

ȚARA ÎN CARE COMUNIȘTII AU URMAT COMUNIȘTILOR...

⇒ Contrazicîndu-l pe ministrul său de finanțe, premierul Văcăroiu a recunoscut, la bilanțul prezentat în fața PDSR, că nivelul de trai "înfrîznie să crească. Cresc, în schimb, tarifele CFR. Un bilet cl. II-a București - Paris = 383.464 lei (România liberă, 15/11)

⇒ Din același ziar aflăm că s-au asigurat doar 2/3 din nevoile de carte ale învățămîntului secundar. Drept care s-a trecut la folosirea manualelor din anii 1971-87.

⇒ În "România liberă" (29/11) un jurnalist descria o călătorie cu TAROM-ul (charter) de la Milano la București. O stație de amplificare care se defectează cînd însoțitoarea face instructajul în caz de accident. O mîncare rece plus o cafea lipsă, deși în preț, și obținută, după repetate insistențe, cu o privire ucigașă. O odihnă deranjată de bubuituri și răcnete: un călător blocat în toaleta a cărei ușă se deschide numai din exterior. Incident punctat de o remarcă blazată a însoțitoarei corpolente și de alta, folclorică, a a victimei italiene "porca miseria";

A doua zi, același ziar, care primise ecouri de la alți clienți, relatează cazul unei călătorești spre Zürich (cursa normală): înainte de plecare i se verificase vigilent sacoșa de mînă, prilej pentru a-i dispărea toate alimentele din ea.

Știe el guvernul de ce nu privatizează TAROM-ul. Ar pierde o carte de vizită prețioasă.

⇒ Cînd îi vedeai nădușind sub lozinci și aplauze, pe vremuri, puteai crede că au jurat credință pe viață economiei de stat. Și, iată, au fost primii care să îmbrățișeze economia de piață. Tov. Eugen Durbacă, primarul Galașului, activist fidel lui Verdeț, a început cu un modest SRL "DEC", inițialele numelui patronimic + tatăl + fiul, cum povestește "Tinerama" (30/11). Apoi DEC a făcut un pui, DEC 2, care a puit DELTA COM SRL. Toate trei întreprinderile instalate în spații ocupate ilegal, dar legalizate, pînă la urmă, de primărie. S-au ras cu buldozerul spații verzi, inclusiv arborii,

și s-a instalat o benzinărie familială: PECO-DEC. Cîțiva șefi imprudenți ai comisiei de urbanistică riscînd proteste, au fost înlocuiți cu tovarășii buni de la PSM. "Stă prost cu ecologia, dar e bun gospodar", se spune la Prefectură despre Dubarcă-tatăl.

⇒ Se înfîplă miracole în România. În timp ce la stațiile PECO din Timișoara nu se găsea picătură de carburant, Garda financiară locală a descoperit în Gara de Nord 40 de vagoane cu motorină (1,7 M litri). Actele acestei comori indicau furnizori din Caransebeș și Turnu Severin, beneficiari din Timișoara. Societăți cu toate inexistente. Nimeni nu s-a prezentat să revendice marfa confiscată (600 M lei) garanta "România liberă" din 3/12.

"Tinerama" (6/12) semnaleză că în multe podgorii s-a observat în ultimii ani o tot mai proastă calitate a vinului, o degradare treptată a strugurilor, a frunzei viței de vie și chiar uscarea totală a butucilor. Înainte ca SRI să descopere o armă secretă trimisă de dușmani, vinovatul a fost semnalat de specialiștii Institutului de Cercetări și Inginerie a Mediului și de cei ai Universității Agricole: industria chimică. Valea Călugărească beneficiază de vecinătatea Combinatului de Îngrășăminte Chimice, care varsă darnic în atmosferă anhidridă sulfuroasă, anhidrida sulfurică, acid sulfuric și acid fluorhidric, mult peste normele sanitare. La Copșa mică, negru de fum cu anhidridă sulfuroasă. Slatina se bucură de combinatul care produce cel mai scump aluminiu, oferind (gratuit) vecinilor concentrații ucigătoare de acid fluorhidric. Vinurile oltenesti conțin azi fluor (bun în pasta de dinți) și sulf. La Tg. Jiu și Medgidia, uzinele de ciment presară generos frunzele cu praful care împiedică fotosinteza. La toate podgoriile, ca și în plantațiile modeste din curțile oamenilor, s-a găsit în vin un ridicat conținut de carbon activ. Iată că avem și vinuri radioactive.

Eu sunt îngrijorat la gîndul că aceste vinuri ar putea ajunge și pe mesele de la Cotroceni.

Șerban DEMETRIU

Din scrisoarea unor pensionari din București

"... Am îmbătrînit și condițiile de azi se suportă greu de cei tineri, cu atît mai greu de cei bătrîni. Ceea ce ne îngrijorează este lipsa de căldură în apartamente, cu toate promisiunile făcute de politici.

Mesele de Crăciun s-au dus, scumpetea nemaipomenită te face să te reduci la ceea ce poți realiza cu biata ta pensie. Scumpetea enormă a brazilor face ca multe familii să renunțe la acest obiect de datină care altădată nu lipsea din casa nimădnu. Scumpetea mijloacelor de transport nu mai permite vizite, schimburi de idei, să te miști, să schimbi atmosfera.

Cum să fi dispus de sărbători cînd ești nevoit, pentru a te spăla, să pleci cu cana și ligheanul în bucătărie unde e mai cald, căci în baie de îmbolnăvești de frig?

Lucrurile s-au schimbat mult și noi, bătrîni, mi se pare că am venit prea tîrziu într-un secol prea învechit în rele...

Potrivit relatărilor presei românești - repercutate și în cea internațională - Curtea Supremă de Justiție, Secția penală din București ar fi judecat, la 8 decembrie a.c., recursul în anulare declarat de procurorul general împotriva sentinței nr. 487 din 3 mai 1957 a Tribunalului Militar București și împotriva deciziei nr. 1170 din 30 august 1957 a Tribunalului Militar al Regiunii a II-a Militare București.

Deci din primăvara acestui an, după ce Procurorul general a anunțat presei că voi fi "iertat" (juridic!), mi-am exprimat opinia despre această măsură, despre organul care a decis-o și ține morțiș să o execute - în contextul politic de după evenimentele din decembrie 1989. Într-o scrisoare deschisă adresată tovarășului Ion Iliescu, secretar general al PCR de la Palatul Cotroceni contestam, cu argumente, autoritatea juridică și morală a actualei puteri - comuniste, rezemată, nu doar pe vechi instituții "de bază" (organizații de partid, Securitate, servicii de propagandă, control al corespondenței, al convorbirilor telefonice, etc), dar și pe prea-mulți dintre "vechii tovarăși". Schimbare-la-față ce poate găsi crezare la unii intelectuali naivi (și, mai ales: indiferenți), dar nu la Românii care vă cunosc de mai bine de patruzeci de ani și care vă spun în față: v-ați schimbat doar epoletii.

În scrisoarea deschisă amintită (datată: 21 aprilie 1994 și trimisă spre publicare mai multor jurnale și reviste din România - tipărită în Dreptatea, în Românul Liber, în Vatra și în Tribuna (dar nu și în România liberă, căreia i-o trimisese prioritar și de mai multe ori...) spuneam printre altele:

- nu accept să fiu "iertat" de exact cei care m-au condamnat - am mai spus, repet: în România, după decembrie 89, a urmat comunismul lui Iliescu, înlocuindu-l pe cel al lui Ceaușescu; există diferențe - dar nu de esență;

- nu accept să fiu iertat eu, cu o cauză minoră, înaintea alților zeci, sute de mii de români - în majoritate morți - condamnați pe nedrept, ori pedepsiți "administrativ" - mai cu seamă pătura țărănească a avut de suferit din pricina justiției-de-clasă;

- nu accept să fiu "iertat" în ciuda opoziției mele - re-repet: eu nu vă permit, vouă, să mă iertați abuziv; când m-ați condamnat abuziv nu aveam mijloace de protest, acuma am;

- prin urmare, față de voi, iliești ce i-ați înlocuit, în decembrie 89, pe ceaușiști, eu rămân ce-am fost: bandit, dușman al poporului, trădător de patrie, transfug, etc, etc...

Pentru mine, viitorul este același cu cel privit înainte de decembrie 1989: România, țară și a mea, urmează să se libereze, să se descotorosească de voi, păduchii.

Cu aceeași greață ,

Paul GOMA

Paris, 11 decembrie 1994

REABONAȚI-VĂ LA LUPTA

Colțul reacționarului

CURĂ DE DEZINTOXICARE ?

Ce se petrece dincolo de oceanul Atlantic, krachurile bursiere de la Wal-street, orientările politico-militare de la Washington, moda bluejean-ului, a fastfood-ului sau frenezia rock'n rollului se repercutază mondial. Iată de ce socot nimerit să vorbesc de ultimele alegeri americane. Ne privesc și pe noi, românii.

Precum se știe, ele au avut loc, conform tradiției, în a doua marți a lunii noiembrie și s-au soldat cu o înfrângere fără precedent, în ultimele patru decenii, a partidului democrat. Dece?

Pentru a răspunde al această întrebare, o descripție sumară a corpului electoral american este necesară. Grosso modo, el se compune din două categorii de cetățeni. Prima, zisă a americanilor standardizați sau a majorității tăcute, cuprinde indivizii integrați fără rezerve în "way of life"-ul american. Pentru ei, obârșile lor europene nu mai constituie decât o reminiscență folclorică. În a doua categorie se juxtapun diverse minorități rasiale, etnico-religioase, sexuale și multe altele. Ele reprezintă aproximativ un sfert din populației. Din această categorie unii sunt neintegrabili, alții nu s-au putut detașa de rădăcinile lor atavice.

Orientarea politică a americanilor standardizați este mai curînd favorabila republicanilor. De aceea, pentru a câștiga alegerile, democrații trebuie să-și asigure sufragiile minorităților. În general pot conta pe ele. De pildă, evreii și negri votează de obicei pentru ei într-o proporție de 80% iar homosexualii într-o proporție de 90%. În ultimele alegeri, fidelitatea grupurilor minoritare s-a dovedit intactă. În schimb, americanii standard au venit în număr mai mare decât de obicei la urne și au votat masiv pentru republicani. Din ce motiv? Deja de câțiva ani se duce în Statele Unite o lupta surdă între majoritatea tăcută conservatoare și unele tendințe din ce în ce mai accentuate ale inteligenței progresiste. În templele culturale americane cum sunt universitățile Harvard din Massachusetts, Princeton din

New-Jersey și Berkeley din California, pentru a nu cita decât pe cele mai prestigioase, s-a elaborat codul omului "political correct", cod a cărei observare este obligatorie pentru ca un cetățean să devie respectabil. Codul în chestiune propune o nouă versiune a drepturilor omului. Înainte, ele excludeau orice discriminare a cetățenilor pe motive de rasă, de religie, de limbă sau cultură. În versiunea revăzută, ele includ drepturi prioritare din motive de rasă, religie, limba sau cultură a acelora care, în trecut, fusesera dezavantajați.

Americanii or fi poate naivi sau simpliști, cum se spune dincoace de Atlantic. Nu sunt însă masochiști și nu văd de ce să se dea în lături pentru a lăsa să le treacă înainte alții, numai pentru că sunt de altă culoare de piele. Val de proteste al inteligenței "political corectă" pentru această răbufnire de "ura rasială" care poate duce la rezerve ca pentru pieile roșii. În ciuda acestor avertismente, revolta mocnește în sînul majorității tăcute care însă, prin definiție, nu are glas, nici presă, nici radio, nici televiziune. Se exprimă însă în locul ei vînătorii de voturi ca de pildă candidatul republican din sudul profund (deepsouth). El susține că Statele Unite sunt și trebuie să rămîie o țară creștină. Declarația este taxată de "atentat" împotriva libertății de cult și "viol" al conștiinței individuale. Scandalul ia o amploare de uragan iar ecoul lui pătrunde pînă în cele mai îndepărtate ferme din Wyoming. Replica iese din urne. Partidul Democrat și conceptul de "political correct" sunt la pămînt, doborîte de majoritatea tăcută devenită curajoasă sub protecția anonimului conferit de votul secret.

Mare trebuie să fie jalea intelectualității progresiste. Unii dintre exponenții ei s-au văzut constrînși să-l califice de capitular pe Bill Clinton care, în fața dezastrului, s-a grăbit să se declare favorabil reintroducerii rugăciunii matinale la începutul lecțiilor școlilor de stat.

În schimb, cîștigătorii se veselesc. Pentru ei ce s-a însămîntat în noiembrie va da roade mîine sau poimîine, în Europa sau aiurea. Roata lumii se învîrtește. După aproape un secol de perfuzii cu narcotice ideologice, cura de dezintoxicare începe.

Gheorghe BARBUL

PREȘEDINTELE ȘI BISERICA

În loc să vină pe lumină, a venit pe întuneric : ca huhurezii. Dacă nu am fi aflat post-factum, că a fost primit de preotul Constandache, am fi putut crede că a intrat prin turla bisericii, odată cu liliecii...

Așa a intrat dl Iliescu, președintele României în biserica românească ortodoxă din Paris : pe furiș, prin hotărîri neștiute nici de întreg consiliul eparhial, nici de enoriași.

Fără îndoială că avea teamă : precum furii. Se ferea de manifestațiile ostile care-i puteau opri zîmbetul electoral permanent.

Să-l fi atras pe dl. Iliescu gîndul la Dumnezeu? Parcă nu este în firea lui de liber cugetător declarat, chiar dacă își face (sau își făcea) cruci cu nemiluita pe la comemorările

Revoluției la care dsa a luat parte. De departe.

Atunci ce căuta, noaptea, prin subversiune, președintele Iliescu?

Răspunsul e clar: dsa căuta să "cucerească" biserica exilului și a diasporii, știind că acolo este un centru de rezistență românească anti-comunistă, anti-neo-post comunistă, anti-Iliescu, deci... Dl. Președinte intra în biserică cu gîndul să dezbine și să anihileze adevărul.

Dar chiar dacă preoții l-au admis în biserică, enoriașii nu se lasă înșelați de intențiile prezidențiale. Ei vor continua să se opună minciunilor.

Credem, deci, că vizita dlui Ion Iliescu a fost nu numai inoportună. A fost inutilă.

Alexandru NICULESCU

... Dacă în Germania evenimentele și-au urmat cursul lor firesc, în România ele s-au împletit cu acțiunea serviciilor speciale înfrățite, terenul fiind pregătit de slujbașii străini sau autohtoni ai KGB-ului. Se afirmă că urzeala a fost țesută de generalul Grusko și secretarul CC PCUS, Iakovlev, care își perfecționaseră experiența în suprimarea zidului Berlinului și în "revoluția de catifea" de la Praga. Coincidență, în 10 decembrie, ziua "Drepturilor Omului" au intrat în țară turiști "răsăriteni", fie prin Ungheni, Iași, unde n-au putut aprinde focul, Brașov, Sibiu, Arad, Timișoara, unde au ajuns după o săptămână, fie prin Oltenița, Giurgiu, Roșiori, Craiova, Tr. Severin, Caransebeș, avînt ca punct final tot capitala Banatului. Prezența acestor turiști mi-a fost confirmată de localnici transilvăneni, iar în Regat, dovada o avem în cei doi împușcați mortal - Boris Mihailovici și Melenciuk Nadejda Stepanova - în comuna Brădești (între Filiași și Craiova) în noaptea de 23 decembrie 1989. Au mai fost semnați "turiști" îndrăgostiți de munte, în aceeași perioadă, la Sf. Gheorghe și în Vestul țării. Dacă aceștia erau veniți să destabilizeze, existau și arabi pregătiți în România pentru exportul ideologiei comuniste și care, la nevoie, au dat o mîna de ajutor în apărarea regimului care-i avea ca oaspeți.

Cu sau fără străini, situația devenise explozivă și Ceaușescu o știa. La Rîmniceu Vîlcea se confecționează zeci de mii de bite. Ele vor însoți muncitorii urcați în tren la Craiova și trimiși să înăbușe focul izbucnit la Timișoara.

În noaptea de 16/17 decembrie o formație de ofițeri de securitate, printre care gen. Emil Macri, col. Dumitru, lt.col. Ion Turcu, Filip Teodorescu, Gh. Glăveanu, Gabriel Atanasie, Dan Nicolici, pleacă de la București la Timișoara, cu misiunea de a lichida revolta. Li se alătură a doua zi după-masă, sosiți cu avionul, Ion Coman (secretar CC cu probleme militare), Victor Stănculescu, Mihai Chișac, Ctin Nuță, Ctin Cârneanu. Aceștia s-au înfîlțit cu a treia echipă, formată din Ion Cumpănașu (șef Departament Culte), Nicolae Mihalache (din CC PCR), Gh. Ardeleanu (șef trupe USLA) și o echipă de procurori condusă de Gh. Diaconescu, care să pună în funcție fabrica de procese.

Pe plan local, printre conducătorii represiunii s-au remarcat: Traian Sima (comandantul securității), col. Deheleanu, Radu Bălan, Ilie Matei, lt.col. Predonescu, Rujoiu, col. Ion Popescu, lt.col. Zeca, col. Alexandru Agârbiceanu și alții.

În 17.12 au fost chemate în ajutor regimentele de la Arad, Buziaș și Lugoj și a început represiunea, paralel cu anchetarea arestaților de echipa condusă de Gh. Ardeleanu și maiorul Popa, la ordinele procurorilor Gh. Diaconescu și Pașca.

Col. Rotariu și Păun dăduseră ordin să se deschidă focul fără somație pe calea Lipovei, iar lt.mj. Gheorghe Gheorghe a început să împuște printre blocuri, la întîmplare, cum a făcut-o cu un copil care intra într-o alimentară, sau cu un bătrîn pe care l-a bătut lăsîndu-l nemișcat. Acțiunea de represiune era pregătită din timp. Pe 16.12 s-a dat alarma în unitățile militare și s-au confecționat numere false pentru mașinile în dotare, două Dacii și două Aro. Neavînd decît literele "A" și "B", mașinile au primit matricole

de Alba. Ofițerii umblau în civil și aveau arme cu patul rabatabil, care puteau fi purtate sub haine.

Primele indicații ale gen Gușe au fost: "la nevoie să se tragă", apoi, la ora 22,30 el a ordonat stingerea tuturor focurilor de rezistență, iar la ora 2, în noaptea de 17/18, a decis ca "militarii să fie pregătiți pentru folosirea gazelor și să tragă în manifestații dacă vor fi atacați". El însuși a tras cu pistolul mitralieră în cei de pe treptele Catedralei, în timp ce se foloseau gaze și cei arestați, puși pe burtă, erau amenințați tot de gen. Gușe că vor fi împușcați dacă mișcă.

FURTUL CADAVRELOR. Ion Coman și Tudor Postelnicu au fost însărcinați cu arderea cadavrelor neidentificate. Aceștia au transmis misiunea lui Emil Macri și Constantin Nuță. Col. Deheleanu a procurat actele false, predate de col. Nuță colonelului Nicolae Ghircoiaș. Odată procurate cele două autofrigorifice, Traian Sima, comandantul securității l-a anunțat pe doctorul Ovidiu Golea (șeful spitalului județean) că vor veni 6 ofițeri, "cele mai bune și capabile cadre" pentru îndeplinirea unei misiuni foarte importante. Misiunea se desfășura, desigur, cu aprobarea procurorului general Gh. Diaconescu, care afirmase la telefon că "apa șterge urmele", adică cenușa să fie aruncată la canal. Printre cadrele "capabile" s-au numărat: lt.col. Ion Carpodeanu, mr. Iosif Veverca, căp. Mișa Eugen, Avram, Grui Tiberiu, Preda și Pieptan, sub supravegherea lui N. Ghircoiaș și a dr. O. Golea, care au selectat cadavrele de la 20,30 pînă în dimineața de 19 decembrie. Gen. Emil Macri l-a sunat pe subalternul său la București, col. Ganciu Gh. (de la administrația cimitirelor), iar Ctin Nuță i-a însărcinat pe col. Petre Moraru și Ion Baci să preia transportul de la km. 36 pînă la crematoriul din București, unde directorul Emilian Zamfir și Gheorghe Ganciu au întreținut toată noaptea următoarele cuptoarele încinse, cu ajutorul a patru muncitori necalificați, cărora li s-a dat, fiecăruia, 2000 de lei în schimbul unei iscălituri că vor păstra secretul. Ion Baci a plecat să se odihnească liniștit după ce rezolvase aruncarea cenușii pe canalul colector. Doar Petre Moraru se va spînzura în închisoare, ne mai așteptînd să fie declarat "erou al revoluției" de către Ion Iliescu. Așa s-a încheiat tragedia a 43 de timișoreni.

În 20 decembrie, armata s-a retras lăsînd în urmă un greu bilanț: 119 morți printre care Cristina Lungu, 2 ani; Cosmin Budeasca, 11 ani; Luminița Boțoc și Rodica Luca, eleve..., 485 de

răniți, 559 de arestați și chinuți de securitate.

Pe 21 decembrie, nemulțumirile izbucnesc la București. Pregătiri intense ale armatei începuseră din 17 decembrie, cînd cadrele și trupele au fost prelucrate cu privire la "bande" de huligani, ordinul Consiliului Superior al Armatei fiind de a fi ridicate din unitățile militare aparatele de radio, paralel cu emiterea indicativului "Radu cel Frumos", însemnînd alarmă de luptă parțială, în vederea "zdrobirii unei agresiuni externe, apărarea cuceririlor revoluționare, a integrității țării".

Pregătirea psihologică a trupei a continuat pînă în 21 dec., cînd au loc mitinguri în unitățile militare. La regimentul I mecanic, col. Oană Florea Marin a fost cel mai vehement împotriva "huliganilor". În jurul orei 14, acest colonel, împreună cu maiorul Marin Ionel, în urma ordinului gen. Voinea, au ieșit în București cu 37 TAB-uri și trupa căreia i se distribuise muniția. Declanșarea atacului s-a produs în jurul orei 17,30, cînd, în fața sălii Dalles, au fost zdrobiți tinerii Barbu Florian Cornel, Donea Diana-Alexandra; Gatlan Mihai Laurențiu, Ionescu Radu Alexandru, Marcu Mihaela Ruxandra și Mirea Mioara Luiza.

Forțele de represiune erau masate în zona Dalles-Intercontinental, formate din 1-2 rînduri de scutieri MAI, milițieni în spate, TAB-urile și printre ele soldați de securitate și elevi ai Școlii de la Băneasa al căror comandant, Andruța Ceaușescu, cu pistolul în mînă, se plimba pe porțiunea dintre restaurantul Dunărea și str. Onești. Trupele de infanterie ale gen. Hortopan, sub comanda col. Amăriucăi, completau dispozitivul care a deschis focul asupra tinerilor. Cadre de securitate în civil, amestecați printre manifestații, au împușcat de la mică distanță, trăgînd din buzunar;

Printre cei ce au ordonat și condus crimele, în afara celor citați mai sus, au fost semnați: Cornel Burtică, col. Părcălăbescu, mr. Roșca Valentin, col. Oana Florea, mr. Ionel, lt. Șerban Nicu, căp. Călinescu Cristian, col. Carp Gh., Gh. Ardeleanu, col. Ion Suceavă, col. Troasca, col. Bărbulescu, lt. Munteanu, căp. Ivan Nemeș, Minea, Duță și mulți alții, fiindcă nu numai aceștia au ordonat și executat 50 de oameni pînă la miezul nopții de 21 dec.

În Piața Universității au fost masacrați mai ales studenții și tineri, unde se trăgea de pe Intercontinental, de pe clădirea Lucașfăruș și de la unul din etajele Teatrului Național.

Represiunea a continuat și după fuga călăului. De data aceasta ordonată de cei care îl

"KGB-UL A FOST ORGANIZATORUL REVOLUȚIILOR DIN EST", scrie John Simpson în "THE SPECTATOR". Efectul de domino a început în Ungaria, care a deschis frontiera spre Austria prilejuind trecerea est-germanilor spre Vest. În 9/11/89, Berlinul de Est deschide bariera spre jumătatea sa capitalistă. La Praga e nevoie de o falsă moarte, cea a "studentului" Ludec Zifcak, de fapt lt. al poliției politice care nu murise deloc, pentru a-i scoate pe oameni în stradă. Urmează Timișoara, București și alungarea lui Ceaușescu. "...există dovezi clare că poliția secretă din RDG, Cehoslovacia și România a colaborat cu KGB-ul, susținător pe atunci al reformismului lui Gorbaciov, la îndăturarea liderilor conservatori din cele trei țări și la înlocuirea lor cu noi regimuri, adepți ale poliției de glasnost și perestroika, dispuse să colaboreze cu o nouă URSS". Planul nu s-a îndeplinit decît parțial: "numai în România a venit la putere un guvern comunist reformator (...) Noul președinte Iliescu era materia primă pentru noua Europă de est pe care Gorbaciov spera s-o creeze: un comunist flexibil, dar fidel, simpatic, necunoscut în exteriorul țării, capabil de a se face ales într-un scrutin mai mult sau mai puțin corect. Era clar că planul Moscovei era să se înconjoare cu țări ale căror guverne să fie favorabile poliției Kremlinului".

La această concluzie ajunsesse încă de acum patru ani RADU PORTOCALA, în cartea sa "AUTOPSIE DU COUP D'ETAT ROUMAIN. AU PAY DU MENSONGE TRIOMPHANT (Calman Levy, 1990), și închinată tinerilor morți în decembrie 89, carte care a avut soarta tuturor analizelor lucide, venite prea devreme pentru cei care nu voiau decît să se lase iluzionați...

înlocuieră, pentru a-și consolida puterea. Cel mai semnificativ fapt este apariția lui Iliescu și-a lui ceată în balconul fostului CC pentru a se adresa mulțimii în timp ce se trăgea, nu în balcon, ci în manifestații, din blocul Romarta. Niciun emanat n-a fost zgîriat măcar. Peste 50 de persoane îmbrăcate în scurte bleumarin și maron au pătruns în acest bloc de pe Academiei, 35-37, de unde a început să se tragă spre seară, nu numai de pe acoperiș, dar și din apartamente...

Tot Bucureștiul era sub teroarea "teroriștilor". Se trăgea de oriunde în oricine, numai în cei proaspăt instalați la cîrmă, nu. Numai în 6 ore de la preluarea puterii, numărul morților crescuse de la 50 la 200 în seara de 22 decembrie, adunați la morgă. A curs sînge : la Televiziune, la Radio, pe strada Nufierilor, la Otopeni, Drumul Taberei, Ghencea, Academia Militară...

Au fost arestate persoane suspecte predate autorităților pe ușa principală și eliberate pe ușa din spate, din înalt ordin; alții, internați în spitale, au fost luați, în 26/12, după execuția de la Tîrgoviște, de col. Nicolae Ghircoiași și au dispărut. Arestații aveau mai multe rînduri de acte, iar morții au dispărut de la morgă. În 7 ianuarie, la morgă mai erau 150 de cadavre neridicate, în curs de identificare; într-una din săli erau 15 morți arși pe care directorul nu mi-a permis să-i fotografiez.

CLUJ. Armata gen. Topliceanu a deschis foc asupra manifestațiilor în Piața Libertății, pe 21 /12, la ora 15,30, la ordinul căp. Carp Dindo, secerînd un grup de 8 manifestații, printre care Lucian Mățiș, Horia Pedestru, Atila Szabo. Col. Caba l-a felicitat și premiat cu 1000 lei pe căpitanul Dierde pentru a tras în zona hotelului Astoria. Comanda operațiunilor a avut-o col. Șimș Gh., ajutat de căpitanii Răduță, Iohan, și Berinde, mr. Blaga, căp. Dicu, col. Burtea, mr. Cocan și Herja. Rezultatul: **37 împușcați, 105 răniți**, printre care Călin Nemeș, care s-a sinucis acum un an. (*)

TG. MUREȘ. Coloanele de manifestații de la IMATEX, Metalotehnica și de la alte unități s-au îndreptat spre centru în după-masa de 21 dec. Au fost înfîmpinați cu trei blindate, armată, scutieri, milițieni și un grup antiterorist. **12 morți, peste 20 de răniți**, cîteva zeci de arestați. Gen. Topliceanu l-a degradat pe lt.col. Brînzaru Alex. Corneliu care a refuzat să tragă.

BRAȘOV. După-masă mulțimea s-a îndreptat spre sediul securității să-i elibereze pe cei arestați. Armata a fost cea care a dezarmat și preluat conducerea miliției și securității. În noaptea dinspre 23-24 dec. a început să se tragă dinspre clădirea Modarom, magazinul Brașov și din alte locuri: **66 de morți, peste 100 de răniți**. Unii au fost descoperiți la morgă cu semne de tortură. Nimeni n-a fost tras la răspundere.

SIBIU. Col. Aurel Dragomir s-a dus la aeroport să primească, pe 20/12, echipa speciala aerotip de la București cu instrucțiunile unui șef "mare". De aici, în 17/12, fuseseră triumfiși la Timișoara specialiști în mînuirea gazelor. În 21 dec. mulțimea a năvălit în centrul orașului, securitatea și miliția au fost luate cu asalt și eliberate deținuții. Pe 22 dec. col. Aurel Dragomir a dezlănțuit prăpădul, omorînd nevinovați și răfuindu-se în același timp cu securitatea și miliția, cîteva zeci fiind împușcați în curtea propriei unități. Colonelul a fost internat în spital și trecut prin mai multe orașe ca să i se piarda urma. Bilanțul: **94 morți, peste 100 răniți**.

CUGIR. Pe 21 decembrie, muncitorii micului oraș s-au dus la miliție cerînd eliberarea

arestaților. Șeful securității, pe nume tot Ceaușescu, împreună cu subalternii Mezdei Dorin, Diaconu Ion, Pop ș.a. au deschis focul din caldare. Printre răniți, Liliana-Nicoleta Potopea, Dorel Culda și Ion Groza. Miliția a luat foc și muniția a explodat.

ARAD. Orașul a cunoscut cîteva zile sîngeroase, declanșate de specialiștii în represiunea de la Timișoara, generalii Nuță Ctin și Mihalea Velicu, care au condus operațiunile din hotel Parc, începînd cu noaptea de 21 decembrie, înainte de a fugi spre Deva. Pe loc au rămas să acționeze maiorii Bădălan, Lazăr, Rusu Viorel. **19 morți**.

CRAIOVA. Represiunea a fost condusă de gen. Roșu (comandantul Armatei a 3-a) și Cioflină, care acționase și la Timișoara între 16-22 dec. **24 de morți**.

Reșița. În noaptea dintre 22 și 23 dec., trăgători de elită au tras asupra unităților militare și mai ales a celor de rachete sol-sol și sol-aer. S-a tras și din turnul catedralei și din secția de filaj.

■ 25 dec 89, Ion Iliescu: *"Elemente declasate și iresponsabile, rămase fidele tiranului au încercat să continue practica teroristă a vechiului regim dedîndu-se la provocări, atacuri asupra populației civile..."*

Dupa două zile s-au instituit tribunale militare excepționale pentru judecarea teroriștilor Anul Nou 1990. Ion Iliescu: teroriștii fac parte din "monstruosul aparat de represiune" acționînd în scopul "destabilizării noii puteri".

■ Iliescu a acceptat să vină pe 22 noiembrie la comisia pentru cercetarea evenimentelor din decembrie 89. În ajunul audierii a telefonat, amînînd-o pentru 25 noiembrie, cînd a amînat-o pentru 28, dar pe 28 noiembrie a zburat spre Paris... Toate aceste date fuseseră propuse de președintele și contramandate pe rînd.

■ Senatorul PNTCD Valentin Gabrielescu, șeful comisiei parlamentare de cercetare a evenimentelor din decembrie 89, a amînat termenul de finalizare al raportului pînă pe 20 decembrie 1994.

■ Într-un sondaj publicat la începutul anului acesta în revista "22", numărul celor care considerau că în decembrie 1989 a avut loc o lovitură de stat (55,5%) era mai mare decît al celor care credeau ca a fost o revoluție (43%). Probabil că numărul acestora din urmă a scăzut și mai mult, constatîndu-se tenacitatea menținerii la putere a aceleași clase politice, păstrătoare a proprietății de stat și a secretului compact în jurul evenimentelor din decembrie 89. În fine, pentru 82% armaia și securitatea au fost implicate în lovitura de stat din decembrie 89.

■ În acești 5 ani, asociațiile luptătorilor din decembrie 89 au fost sistematic dublate (în București funcționează nu mai puțin de 16, fiecare cu sediul ei), organizîndu-se și în orașe unde nu s-a înfîmplat nimic... 90% dintre acestea se află sub oblăduirea puterii. Cum Legea 42/90 oferea avantaje posesorilor de "certIFICATE de revoluționar", au fost tipărite fraudulos 40.000 asemenea certificate. Încă o modalitate de a deturna și compromite pe cei sacrificați, în mod deliberat, în decembrie 89...

■ Nu există o evidență clară a dosarelor depuse de asociațiile de revoluționari în legătură cu evenimentele din decembrie 1989, iar arhiva s-ar părea că se află la ... Ministerul de Interne, deși există un Subsecretariat de Stat pentru Victimele Revoluției în cadrul guvernului. Dar aici nu pare sa se știe mare lucru...

17 morți, 42 de răniți.

Alte localități au fost semănate cu morți: Alba Iulia (1), Bacău (1), Buzău (31), Turda (11), Covasna (1), Constanța (28), Mangalia (1), Giurgiu (6), Harghita (5), Iași (1), Lugoj (1)...

Unii teroriști au fost prinși și predați. La București, col. Petre Constantin a predat (între 27-29/12) 50 de reținuți suspecți, cu arme asupra lor, luați în primire de col. Vîrban. La Brașov căpitanii Ion Antohi și Comșa, maiorii G. Epuraș, D. Constantinescu și V. Tighiu au arestat 24 de persoane, aflate în acțiune, și predate col. Staicu și maiorilor Spurcaci și Bandea Vasile. La Brăila, 15 teroriști au fost predați de maiorul Mihai N. lt. colonelului N. Ștefan iar penitenciarului din localitate i-au fost predați 233 de arestați, preluat de șeful penitenciarului, col. I. Năstase. La Timișoara au fost predați 65 de teroriști penitenciarului din Popa Soare...

Epilog. Colonelul Carp Gh., comandantul celor 4 TAB-uri care au atacat manifestații din Piața Universității pe 21 dec. a avansat la gradul de general și a fost numit secretar de stat MAL. Cel mai agresiv dintre cele 4 transportoare din zona Dallas-Piața Universității îl avea la bord pe căpitanul, ironia soartei, Iliescu. Și cred că de data aceasta nu ironia soartei a făcut să fie numit șeful serviciului de pază și protocol al lui Ion Iliescu.

La sfîrșitul lui noiembrie 1994, Ion Iliescu a declarat că refuză să participe la audierile Comisiei parlamentare pentru cercetarea evenimentelor din decembrie 1989, "ca urmare a faptului că o serie de documente de stat au parvenit presei"...

Cicerone IOANȚOIU

(*) *Scrisoare de la răniți pentru eroi, Norocoșilor, voi ați murit cu iluziile întregi. Ați murit crezînd că celorlalți, care v-au văzut murind prin televizor, le va păsa de moartea voastră. Ați murit fiind siguri că cei care v-au ucis vor plăti crima. Ați murit strigînd jos comunismul!, fără a vă închipui că va veni o zi cînd acest strigăt va fi interzis semi-oficial. ... Ați murit crezînd că moartea voastră va aduce lumina în mintea și inima poporului român. Ați murit rămînînd eroi.*

Noi, chiar dacă acum trei ani eram umăr lîngă umăr cu voi, chiar dacă am sperat că vom muri și voi fi liberi, chiar dacă ne-au sfîrtecat aceleași gloanțe, am rămas în viață. Noi nu suntem eroi pentru că trăim și trăind într-o vreme compromisă, mai devreme sau mai tîrziu, într-un fel sau altul, suntem și noi condamnați să ne compromitem. Voi veți rămîne de-apururi cum erați atunci, tineri, frumoși, liberi și curați. Pe umerii noștri rămîne povara de a vedea că poporul român a uitat de la mîină pîn-la gură jertfa voastră. Nouă ne rămîne rușinea de a vedea pe asasinii voștri recompensați din plin.... În orașul meu, nici o stradă nu poartă un nume de-al vostru.... Cînd încercăm să vorbim de memoria voastră și să cerem dreptate, ni se spune că facem politică

Știm că nimic nu e mai cumplit decît ca ofițerii care au tras în voi și în noi să comande azi marșurile fanfarei militare care vă comemorează. ...

Dormiți în pace, eroi! Rămînem noi, supraviețuitorii, să trăim toată durerea de a nu fi murit la timp. Dormiți în pace, norocoșilor!

PENULTIMA ORĂ

ÎN 22 IANUARIE 1995 ADUNARE GENERALĂ EXTRAORDINARĂ LA BISERICA ROMÂNĂ ORTODOXĂ DIN PARIS

"...Primirea lui I. Iliescu n-a avut un caracter religios. După așa-zisa "închinare", convorbirile au luat un caracter oficial, pentru a intensifica legăturile de ordin religios și politic cu puterea comunistă din România" se precizează în protestul enoriașilor Bisericii Ortodoxe Române din Paris, din 6 decembrie, publicat în "România liberă" și revista "22". "Date fiind cele petrecute, încălcarea statutului, a voinței credincioșilor, precum și nenumărate nereguli financiare și abuzuri administrative, semnatarii protestului - un comitet de inițiativă alcătuit din 16 enoriași, printre care George Culică, Paul Goma, Sandra de Hillerin-Vulcănescu, Cicerone Ioanițoiu, Radu Negrescu-Șuțu, Remus Radina - cer "demiterea urgentă a preotului Mihai Constandache" și "convocarea unei Adunări generale extraordinare, conform articolului 17 din regulament".

Până la încheierea ediției Luptei, Protestul era semnat de peste 200 de enoriași.

Luni, 19 decembrie 1994, la inițiativa preotului Mihai Constandache, prin intermediul dlui D. Cădere, a avut loc o întâlnire cu "comitetul de inițiativă pentru restabilirea legalității ecleziastice la Biserica Română din Paris". Dl. G. Culică a prezentat întâmpinarea comitetului, în care se cere demisia preotului Mihai Constandache, președintelui Asociației practicii cultului ortodox român în Franța. Acesta a refuzat. Dar, recunoscând că primirea în Biserica Română a președintelui Iliescu a fost "un eveniment excepțional", care justifică Adunarea generală extraordinară, s-a hotărât de comun acord convocarea pentru 8 ianuarie 1995 a consiliului parohial care, la rîndul său să convoace, în 22 ianuarie, conform termenului legal, Adunarea generală extraordinară, la care sunt invitați să participe toți enoriașii.

MISIUNEA CATOLICĂ ROMÂNĂ DIN PARIS

38 rue Ribéra 75016 Paris (Métro Jasmin)
tél. 45 27 22 59

1 ianuarie, Anul Nou, Sf. Liturghie la 10,30, urmată de dezlegarea de păcate a celor decedați în 1994

6 Ianuarie, Dotezul Domnului, Sf. Liturghie la ora 10,30

La cererea credincioșilor, părintele paroh, Mgr. Gh. Surdu se deplasează pentru binecuvîntarea caselor în ianuarie-februarie 1995

CASA ROMANEASCA în colaborare cu LECTORATUL DE ROMANĂ SORBONNE PARIS IV

anunță conferința dlui Guy Gauthier (Conseiller à la Cour d'Appel d'Angers) intitulată "L'amitié franco-roumaine de Napoléon III à Marie de Roumanie". O evocare prilejuită de recenta apariție a cărții sale Missy, *Reine de Roumanie* (Editions France Empire).

Conferința va avea loc la Grand Palais, 4, Cours la Reine Paris 75008 (Métro Clemenceau)
Vineri, 20 ianuarie 1995, ora 18

CASA ROMANEASCA

Anunță conferința CERCETĂTORULUI ANDREI CONSTANTINESCU, intitulată "Imagini din România, locuri alese, proiecții, comentarii" care va avea loc sîmbăta 14 ianuarie 1995 1994, la orele 17, în noul local al Casei Românești - 120 bis, rue Haxo, 75019 Paris (Metro Télégraphe sau Porte de Lilas).

LECTORATUL DE ROMANĂ SORBONNE PARIS IV

Dr. ès Lettre Corina Mersch:
"Cioran ou la victoire du métèque"
Joi, 19 ianuarie 1995, ora 13,
Grand Palais - 4, Cours la Reine Paris 75008
(Métro Clemenceau)

SĂRBĂTORI FERICITE ! UN AN NOU BUN !

următorul număr al LUPTEI
va apare pe 22 ianuarie 1995

NATURALIZARI "Journal Officiel", 7, 11 și 18 decembrie 1994 publică numele următoarelor persoane născute în România, care au obținut naturalizarea franceză: Ciucă Valentin Cristian, născut la Galați; Mureșan Vasile, născut la Baia Sprie; Mureșan Norbert Cristian, născut la Baia-mare; Mureșan Eduard Alexandru, născut la Baia Sprie; Mureșan Eva Cătălina (n. Balla), născută la Baia-Mare; Niculescu Sultănică, născută la Cernavoda; Ganea Alexandru, născut la București; Ganea Florin Ilarie, născut la Dumbrăveni; Ganea Raluca, născută la București; Ganea Elena (n. Pavel), născută la Arad; Ion Mingheraș, născut la Medgidia; Mingheraș Maria (n. Doichița), născută la București; Ioana Andronescu (n. Boștină), născută la București; Bejan Gheorghe, născut la Vaslui; Drăgan Petre, născut la Poenari; Bogdan Suparschi, născut la Iași, Vlad Suparschi, născut la Iași.

DECESE

La Paris, în 19 decembrie, istoricul și profesorul NICOARĂ BELDICEANU.

Scriitorul Titus Popovici; compozitorul Mircea Chiriac; Eugen Cojocaru, vicepreș. PD(FSN); Theodor Șerbănescu; Balotescu Gheorghe; Tonea Shoukair; Pușa Gașu; Mircea Mușat; mr. Mihai Boicescu; Maria Căpraru; Aurel Popescu; poetul George Almosnino; Nicolae Varachiur; ing. C.I. Florea; prof. Maria Misso; Olimpia Bogdan; Ion Codrea; Radu bucur; Romică Spirea; Florica Munteanu; dr. Șerban Vulpe; Dellis Dimitris; Elena Andrei; Lucian Popescu Stoenești; Popa Pachia; prof. Ștefan Socolescu; Alexandru Klein; ing. Dumitru Atanasescu; Iuliana Miclăuș; Ion Theodoru; Constantin Scripcaru; Teodor Dinescu; Ion Stanciu; Florica Miron; ing. Marian Alexandru; Mihaela Bătrănu; preot Octavian Popescu; Emil Frumușanu; Ion Saitoc; ing. Emil Iordan; ing. Călin Opreșan; Petre Ramboacă; Tinel Puicea; prof. Cezar Ivănescu; dr. Elena Mihailide; ing. Andrei Dumitru; Stela Golgojan; Floarea Nersesian; Hanganu Gh. Alexandru; Vasilica Stan; Ioan Niculescu; Eugeniu Stănescu; Silviu Toma; Aurel Horciog; ing. Teofil Tabacu; lect. univ. dr. Luca Nicolae; Elena Margareta Hogaș; dr. Ștefan Diaconu; Artemisa Rafael; ing. Mircea Oteteșanu; Zinaida Gușu Podlogeanu; ing. Gh. Sumilov; Elena Trifu; jurist Nicolae Angelescu; Vali Coravu; Dorin Georgescu; col(r) Gh. Mateescu; ing. Dan Iacob; arh. Ștefania Stupcanu; Andrei Gellert; Leonard Martin; Elisaeba Penciucescu; acad. prof. dr. Dragoș Rusu; Ctin Nițescu; Aida nicoară; ingf. Paul Jinga; Stelică Mergeani; Silviu Toma; ing. Glauco Andreșoiu; prof. Mihai Chiriță; dr. Alexandrina Tuluca; Maria Gere; Mitică Dragomir; Șerb Tapiu; prof. Dumitru Zalotovici; gen. nr (r) Ioan (Oiță) Popescu; Dorobanțu Elena Paula; Eliza Ungureanu Sofronie; Jean Veber; Jana Teodorovici Franchia; Amalia Pamfil; ing. Gabriel Theodor Wardella; dr. Radu Străbeanu; Sorin Ștefan Constantinescu; Mariana Antipa; com.(r) Bododea Nichita; Rovena Cosevoi; Vasile Handrea; Ionel Tronaru; Ana Georgescu.

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français:

FRANCE FRF 250
EUROPE FRF 300

En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit.
DEM 100 - CHF 90 - GBP 35

Par avion :

AMERIQUE
AMERIQUE DU NORD FRF350
ISRAEL
AMERIQUE DU SUD
ASIE FRF 450
AUSTRALIE

USA 60 ou équivalent
USA 70 ou équivalent

125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France
Tel. (33-1) 41 12 03 70 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 270152 F
Commission Paritaire N° 65481 - CCP. : 11 341 71 A Paris

INVESTIR EN ROUMANIE

Par Michel Korné

Dans son numéro du 7/12/94, le Combat publiait des extraits d'une étude destinée aux personnes désireuses de placer des capitaux à moyen ou long terme en Europe du Centre, par l'entremise de fonds d'investissements Occidentaux. L'étude situait la Pologne en tête suivie dans l'ordre par la République Tchèque, la Hongrie, la Slovaquie, la Slovénie, la Croatie et la Bulgarie. Du fait d'une mauvaise gestion économique, la Roumanie était reléguée au dernier tiers suivie par la Serbie, la Macédoine et

l'Albanie. Encore faut-il réaliser que la situation de la Serbie est passagère car ce pays subit depuis deux ans un blocus économique qui peut prendre fin dès la cessation effective des combats en Bosnie.

En Europe du Centre, la Roumanie se trouve donc en dernière position, devant seulement la Macédoine et l'Albanie, pays sans industries et dont les habitants totalisent moins du cinquième des 23 millions de roumains.

Cinq années après la chute des deux Ceausescu et de leur exécution par les dirigeants actuels le 25 décembre 1989, le cours officiel du Leu s'achemine au fixing de la Banque Nationale de Roumanie (BNR) vers 7 ou même 6 pour mille de sa valeur de Janvier 1990, soit entre 2150 et 2500 Lei pour un dollar USA, . Nonobstant un accroissement des exportations que les officiels et la presse gouvernementale roumaine n'avait cessé de souligner ces derniers mois, les réserves en devises sont à nouveau au plus bas et l'inflation stabilisée pendant six mois, a repris depuis Septembre et s'accélère actuellement.

Faut-il pour autant suivre les conclusions de l'étude publiée dans notre numéro précédent ? Pour des investisseurs indirects qui placent leurs capitaux dans des fonds, cette prudence paraît la seule voie raisonnable. Il serait d'ailleurs difficile de faire autrement, puisqu'à notre connaissance il n'y a guère de fonds d'investissements qui placent actuellement des capitaux dans des entreprises roumaines, fussent-elles a participations étrangères.

La situation est toutefois différente pour des investisseurs directs, qui souhaitent créer des entreprises ou y prendre des participations.

Depuis le début de l'année, l'activité économique s'est accrue, bien plus d'ailleurs, pour satisfaire les besoins internes que pour exporter. L'actuelle dépréciation du LEU est le résultat de cette croissance. Ce phénomène ne paraît guère rassurant s'il devait se poursuivre car il a déjà épuisé les réserves en devises, à plusieurs reprises, à commencer par les deux milliards de dollars légués par le régime précédent, en 1989.

Les dépenses de consommation sont toutefois plus sélectives en 1994 qu'il y a cinq ans. Il y a certes les magasins de luxe, aux prix semblables sinon plus élevés que ceux de l'Occident, mais également la construction de maisons et villas neuves. Cette dernière activité est plus saine même si ceux qui en bénéficient en premier sont les détenteurs du

pouvoir et leur clientèle politique ou économique. Elle peut constituer une première étape pour redresser l'économie du pays, mais ne suffit guère.

D'ailleurs pour le moment, peu d'hommes d'affaires roumains sont des chefs d'entreprises, encore qu'il y en a certains. Ce sont surtout des gens qui étaient en place du temps de Ceausescu, avaient été temporairement évincés ou transférés ailleurs après sa chute et sont revenus depuis à des postes équivalents. Ces gens qui ne peuvent guère se passer de l'appui de l'Etat et restent farouchement hostiles à une privatisation réelle, constituent l'armature sur laquelle s'appuient le président Iliescu et le gouvernement Vacaroiu.

L'on considère à Bucarest que trois mafias les regroupent et dominent les structures économiques héritées du centralisme étatique: l'entreprise Crescent dont le siège est à Chypre; les trois frères Paunescu qu'il ne faut pas confondre avec le versificateur xénophobe qui préside la commission audio-visuelle du parlement; et l'ex-général Stanculescu.

Crescent avait été créé depuis longtemps par la Securitate pour contrôler les exportations et les rentrées en devises.

Les frères Paunescu faisaient partie des techniciens et ingénieurs que la Securitate plaçait dans de nombreuses entreprises travaillant à l'étranger pour négocier des contrats de fournitures ou effectuer des travaux afin de s'approprier également la majeure partie des règlements en devises. D'autres personnes de cette catégorie, dont quelques ex-jeunes loups qui ont rejoint après 1989 surtout les fractions libérales, l'opposition, avaient suivi le même cursus, ce qui explique les liens étroits qu'ils conservent avec le Service Roumain d'Information (SRI), et les obstacles qu'ils soulèvent dans l'opposition, chaque fois qu'elle tend à s'unir.

Le troisième groupe est dirigé par Stanculescu, qui a surveillé la mascarade de procès des Ceausescu aux côtés de l'actuel chef du SRI, l'ex-colonel de Securitate, Magureanu, et les a fait exécuter à la sortie du tribunal improvisé. Après 1990, il a dirigé les

ventes d'armes aux pays du Tiers Monde et s'est établi à Londres.

D'autres mafias moins importantes existent également. Celle dirigée par le maire de Cluj - Funar, regroupée autour de la Banque Dacia Félix, et du parti d'extrême droite PUNR a été particulièrement nocive. C'est elle qui a organisé la faillite du Jeu d'entraide Caritas, qui s'est soldée pour des dizaines de milliers de déposants, par la perte de leurs économies, (voir la Mafia des Jeux dans le Combat n° 220 du 7/03/1994). Ce krach financier n'a toutefois pas donné lieu à des sanctions contre les principaux responsables, car leur appui parlementaire était indispensable au gouvernement ainsi qu'au président lui-même.

Le rôle de ces mafias ne se limitent pas à l'abus de pouvoir et aux corruptions que l'on retrouve également en Occident mais surtout à maintenir un système où elles contrôlent l'Etat qui contrôle l'économie et où l'arbitraire tient lieu de loi. Ainsi les rares décisions des Tribunaux et Cours d'Appel qui gênent le pouvoir ne sont généralement pas exécutées.

Les risques évoqués ne sont pas propres à la seule Roumanie. Les mafias, le banditisme et l'arbitraire existent dans d'autres états ex-communistes et leurs effets sont bien plus inquiétants en Russie, Ukraine ou Biélorussie. Par comparaison, la Roumanie est même considérée par certains comme exemple de stabilité. Toutefois la Roumanie avec ses 23 millions d'habitants n'offre pas les possibilités des marchés russes ou ukrainiens avec leurs 180 et 55 millions d'habitants. Elle intéresse donc moins les investisseurs et ne justifie pas de trop grands risques.

D'autre part le pouvoir d'achat qui s'est fortement accru pour moins d'un dixième de la population roumaine, s'est effondré pour la grande majorité !.. Les investisseurs ne peuvent ignorer cette disparité qui les oblige à se concentrer, dans un premier temps, sur la demande émanant de la couche restreinte des nouveaux riches.

La Roumanie offre peu d'autres possibilités aux investisseurs, sinon celle

d'une main d'œuvre bon marché. Dans ce domaine elle est toutefois moins bien placée que certains pays de l'Europe du Centre (Hongrie, Pologne ou Tchéquie) et de l'Est (Russie, Pays Baltes) car sa main d'œuvre est moins qualifiée que celle de ces pays.

L'industrialisation de Ceausescu a en effet été encore moins bien conçue que celle des autres états du COMECON et sauf certaines activités traditionnelles, meubles, textiles, industrie pétrolière et industries alimentaires, les ouvriers roumains sont souvent moins bien formés que leurs voisins.

Pour compenser cette moindre qualification, les salaires roumains sont moins élevés que ceux des voisins et ne risquent pas de s'accroître rapidement. Cela peut constituer un avantage pour l'investisseur étranger qui produit en Roumanie pour réexporter, mais freinera pendant longtemps le développement du marché roumain à ceux qui veulent y vendre leur production même si elle est faite dans le pays.

La paupérisation du marché roumain est en outre accentuée par les options économiques et politiques, adoptées par les gouvernants. Ces derniers ont préféré consacrer entre 20 et 30% du budget de l'Etat à combler les pertes des entreprises obsolètes qu'ils contrôlent plutôt que de les fermer, de consacrer le tiers ou la moitié des subventions ainsi économisées à former et reclasser le personnel licencié, et d'investir le reste afin de réaliser les infrastructures indispensables à la reconstruction du pays.

Il ne faut guère se faire l'illusion que les dirigeants actuels, changeront d'orientation sous la pression du FMI ou si ils s'enrichissent. L'enrichissement de leur catégorie sociale n'est pas le résultat d'idées ou de techniques nouvelles mais bien du maintien systématique de la pénurie. C'est la pénurie de devises qui a permis à ceux qui pouvaient en obtenir grâce à leurs relations, de réaliser des gains en important les produits manquants. C'est aussi la pénurie des produits locaux qui permet à ceux ayant des relations auprès des producteurs, de les exporter en devises ou de les revendre localement à des prix élevés.

Aussi longtemps que le pouvoir restera aux mains de cette catégorie, le niveau de vie général ne pourra croître que très lentement et la Roumanie augmentera son retard par rapport aux autres pays d'Europe en n'offrant que peu de perspectives aux investisseurs étrangers.

A nos yeux, il est de beaucoup plus important pour l'Occident de rendre le marché roumain solvable, même si il n'est que de 23 millions d'habitants, que d'avoir une main d'œuvre bon marché. Cette dernière peut être trouvée hors d'Europe, n'intéresse qu'un nombre limité d'entreprises et risque même de faire pression sur les salaires occidentaux.

Les considérations de politique interne roumaine, que les entreprises étrangères déjà établies ou à venir, souhaiteraient vraisemblablement pouvoir ignorer, ont de ce fait un impact déterminant sur les investissements.

Les entreprises étrangères seront donc obligées d'en tenir compte pour rendre le marché viable en accélérant l'évolution du pays dans le sens de son intégration à l'Europe.

En Occident les rapports entre les hommes politiques et les entreprises ont abouti ces dernières années à la corruption des premiers par les secondes. Cette corruption s'est tellement développée que la justice et les législations ont dû réagir notamment en Italie et en France. La corruption sévit à une échelle encore plus grande dans toute l'Europe du Centre et de l'Est où elle s'étend à la quasi totalité de la fonction publique, même si les sommes en jeu sont moindres.

En Roumanie, la corruption englobe l'exécutif, les dirigeants de la majorité et une grande partie du pouvoir judiciaire. L'opposition n'y échappe qu'en partie, car certains de ses maires ou notables locaux sont connus pour leurs malversations. Le pays n'atteint toutefois pas encore les excès constatés à Moscou et se trouve à mi-chemin entre les rackets organisés en Russie et les pratiques quasi-occidentales de la corruption tchèque.

Même si les scandales récemment dévoilés à Rome, Milan, Paris ou Londres arrivent à limiter ultérieurement la pratique des "pots de vin" en Occident, il faudra bien du temps pour que cette pratique disparaisse en Europe du Centre et de l'Est. Cela nécessite d'abord d'abolir l'abus de pouvoir, à commencer par le redressement fiscal injustifié, la sentence judiciaire inique ou la non application par le pouvoir exécutif des décisions de justice.

Les entreprises ne disposent généralement pas d'autres moyens d'éviter les abus que les "gratifications". Pour l'investisseur étranger cela ne constitue que rarement un obstacle rédhibitoire, mais crée un climat d'insécurité. L'investisseur est moins conscient d'un aspect plus grave, celui du changement nécessaire de mentalité sans lequel le marché roumain et ses propres investissements risquent de ne pas répondre à son attente.

Dans ce domaine, essentiellement politique, l'investisseur étranger hésite à s'engager. Il n'en saisit pas toujours l'utilité immédiate, ne sait pas comment agir, et a le sentiment de ne pas être concerné. Les exceptions sont rares. Ainsi la fondation américaine "Soros" contribue beaucoup aux changements des mentalités dans l'ensemble des pays de l'Europe du Centre et de l'Est. Ses objectifs sont la libéralisation économique, la démocratie politique et la création d'un esprit de tolérance réciproque. D'autres fondations gouvernementales où de partis politiques occidentaux ont suivi son exemple sans toutefois aboutir aux mêmes résultats.

Les entreprises par contre sont plus réticentes à s'engager dans la même voie, alors qu'elles sont les premières intéressées à ces changements. "Huiler" les rouages du pouvoir avec lequel elles sont obligées de traiter, ne fait qu'ouvrir les appétits, ce qui ne peut qu'accroître les coûts des "gratifications" qui n'étaient au début que des sommes

souvent modiques. Investir pour l'éducation civique et les changements politiques dans le sens large et profond du terme coûterait certainement moins cher!

Le coût n'est toutefois pas la seule raison. Faut-il rappeler aux entreprises qui travaillent à l'Est ou souhaitent le faire, que sans les combats pour les Droits de l'Homme poursuivis pendant des décennies dans toute l'Europe ex-communiste, Gorbachev n'aurait pu entreprendre ses réformes, le mur de Berlin ne serait pas tombé en 1989 et ces entreprises n'auraient pas pu s'installer, comme elles le font dans toute l'Europe du Centre et de l'Est. Si elles veulent travailler efficacement, l'éducation civique est aussi importante maintenant que les Droits de l'Homme ne l'étaient il y a vingt ans.

Les modalités de l'investissement "civique" à long terme sont variables.

La loi roumaine sur la sponsoring et celles occidentales sur les subventions aux organisations à but non lucratif, permettent ces financements. Encore faut-il que les subventions soient accordées avec discernement.

Les représentants du pouvoir n'ont aucun intérêt à faire changer la mentalité existante dont ils sont les premiers à profiter. Cela limite le choix à l'opposition.

Le choix des partis de l'opposition n'est pas non plus dénué de risques, puisque les intérêts partisans sont souvent plus forts que le fait de combattre le pouvoir.

Certains partis ou groupements de l'opposition bénéficient déjà d'aides occidentales, généralement modiques. Ces financements séparés aboutissent parfois à des résultats contraires à leurs buts, en accentuant la discorde entre les formations de l'opposition, plutôt qu'en renforçant leur unité. Chaque groupe bénéficiaire tend en effet à prouver à ceux qui le financent que son rôle est déterminant. De la sorte, aux rivalités personnelles, déguisées souvent en divergences de doctrines, par exemple deux partis sociaux démocrates, cinq ou six groupes libéraux et même "sociaux-libéraux" s'ajoutent des intérêts financiers non négligeables. Dans ces conditions, le choix du destinataire des subventions n'est pas aisé pour l'éventuel investisseur désireux de soutenir une action civique.

A nos yeux, les subventions doivent viser à la fois l'unité politique, la formation civique et la rigueur professionnelle. Ce sont des qualités qui ne manquent pas plus à l'Est qu'à l'Ouest. Elles ont toutefois besoin d'appuis car elles ont plus de mal à se faire entendre dans un monde que les slogans totalitaires ont rendu sourd depuis un demi-siècle.

DECES

Le Groupe de Paris a le regret d'annoncer le décès de Mademoiselle Hilda Waide intervenu le 1er décembre 1994, à l'âge de 85 ans, et présente ses sincères condoléances aux membres de sa famille.